

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefranate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele:

BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf., Nuz. Angonfeld & Emerle Losner, Heinrich Schielek, A. Oepelik Nachf., Anton Oepelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colônă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifa și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.

Pentru România și strălăutate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se prenumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. orașu I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dnasul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Aște abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 30.

Brașov, Vineri 8 (21) Februarie.

1902.

Situațiunea a rămas aceeași...

Discusiunea generală asupra proiectului de budget în dieta ungară s'apropie de sfârșit. Cei ce și-au promis mult dela această discusiune, crezând, că ea va scote la ivelă nouă idei și puncte de vedere pentru ameliorarea situațiunei interioare a statului și a popórelor lui; cei ce au crezut, că dieta din era Szell, despre care se pretinde, că ar fiesit din „alegeri curate“, va pluti în sfere mai avântate și mai senine, decât dieta din periodul banffyst, ce a fost compusă cu ajutorul banilor din cassa electorală a partidului liberal și din fondurile disponibile, adunate de pretutindenii de cătră șeful de atunci al guvernului — aceia au trebuit să rămână desamăgiți.

Se va fi observând ore-care schimbare în infățisarea esterióră a camerei actuale. Partidul guvernamental a câștigat un contingent nou de aderenți prin fusiunea cu Apponyistii, ér partidele opoziționale sunt ceva mai bine reprezentate. La atâta se mărginesce schimbarea, decât nu vom uita nici de cei patru deputați slovaci și de unicul deputat sârb, cari au încăput de astă-dată și ei pe lângă mulțimea de șovinisti, în cameră, ca să ocupe aici o pozițiune de tot smerită spre mai mare gloriă a supremațiștilor maghiari.

Incolo toate au rămas în văgășele lor cele vechi; nici o idee nouă, sănătósă, salvătoare în ce privesce consolidarea interioară politică și economică.

Nicări nu s'a putut constata mai bine starea acesta de lucruri ca tocmai cu ocașiunea desbaterei generale budgetare.

La acesta desbatere au luat parte vorbitori și din grupul și grupulețul deputaților sași și slovaco-sârb.

A vorbit Lindner și Veselovsky

și în ședința de eri a camerei a vorbit și unicul reprezentant al Sârbilor liberali din Ungaria, Liubomir Pavlovici. Toți trei au vorbit cam în același spirit, toți s'au retras înderetul bastionului găurit și subminat de glônțele inimicilor existenței naționale a popórelor acestor țeri, a căruia ruină amenință a căde peste nopte: înderetul legii naționalității dela 1868.

Lindner și Veselovsky au încercat a sări în apărarea „bastionului“, cerând esecutarea legii naționalității și ca să le succedă mai ușor acesta apărare ei au făcut o mătină dinaintea ideei de stat maghiar. Indată ce însă au fost zăriți de adversari, aceștia au dat foc și pot vorbi de noroc, că nu i-au nimicit glônțele, ce se furișau printre spărături „intăriturei“ celei șubrede de la 1868.

Asemenea celor doi a făcut și deputatul sârb cu deosebirea numai, că a manevrat ceva mai viu și cu mișcări mai energice.

Pavlovici mai întâiu de toate a făcut pe scurt istoricul acelei legi, care a încurcat și încurcă lumea dela noi de trei-deci și mai bine de ani încóce. El a arătat cum a fost combătută legea dela 1868 atunci, când s'a desbătut în dietă de deputații Români, Sârbi și Slovaci, ca una ce nu dă absolut nici o garanță drepturilor naționalității; a arătat, că ea a fost adusă de nobis sine nobis, adecă fără concursul popórelor, pe cari le privea.

Aici fú întrerupt de președintele Apponyi, care căută a convinge pe vorbitor, că supremația maghiară, esercitată sub masca constituționalismului, n'ar mai avé înțeles, indată ce s'ar pretinde, ca ea să țină semnă și de dorințele și postulatele celorlalte naționalități.

Deputatul sârb a simțit indată acesta și s'a grăbit a accentua ne-

mulțumirea naționalităților cu starea lucrurilor, dicând, că „în asemeni împrejurări nimeni nu pôte aștepta dela deputații naționalităților, ca să facă în cameră declarațiuni patriotice“.

Săgeta acesta a nimerit bine și a produs reprobări pline de mahnire în tabera șovinistă. Ce bine ar fi fost decât și Sașii și Slovaci s'ar fi ferit de astfel de declarațiuni, cari nu numai că nu erau la loc, ci erau chiar umilitóre în situațiunea actuală.

Incolo discusiunea a mers neted și s'a terminat pentru ziua de eri éráși c'un atac special în contra Sașilor, ér guvernul și partidele maghiare din dietă pót fi mulțumite, că acum lumea nu va mai puté dice, că naționalitățile n'ar fi reprezentate de loc în dietă și că acesta n'ar asculta plângerile lor.

Congresul catolic unguresc a desbătut în ședința sa de alaltă-eri §§-ii 36—52. Paragrafi au fost primiți fără modificări esențiale. Au asistat la ședința aprópe toți episcopii romano-catolici luând parte la discutiunea episcopului *Semrecsanji* și abatele Fehér Ipoly. S'a ajuns cu desbaterea până la senatul diecesan; s'au desbătut adecă majoritatea paragrafilor.

— *Episcopii* au adresat congresului două propuneri în cestiunea modificării paragrafilor referitori la *administrarea averilor* și la *școle*. În ce privesce *administrarea averilor* episcopatul susține principiul, că autonomiei îi compete dreptul de proprietatea fondurilor și fundațiunilor; până când însă acestea vor fi luate pe deplin în proprietatea autonomiei, să se garanteze o sferă de control și de dispozițiune mai largă. — În ce privesce *școlile* esența propunerii episcopilor este, ca asupra școlilor catolice secundare existente să se aplice organizația după care status-ul catolic ardelean dirige învățământul secundar; ér asupra școlilor secundare, ce se

vor înființa, susține autonomia ce li-s'a garantat confesiunilor în art. de lege XXX dela 1883.

Beöthy contra Szell.

Acațiu *Beöthy*, alesul cercului Cașovia, este unul din cei mai buni oratori în camera ungară. Nu aparține nici unui partid și tocmai împrejurarea acesta face ca discursurile lui să fie ascultate cu mare interes.

În ședința dela 18 Februarie a dietei *Beöthy* a luat și el cuvântul la desbaterea budgetară. A rostit un discurs lung și presărat cu sarcasm pișcător despre regimul lui Szell Kalman și în general despre sistemul politicei partidului vecinic la guvern. El accentuă cu energie, că partidul liberal dela cărmă n'are dreptul de a vorbi despre liberalism și idealism, când cei ce fac parte din el umblă numai să-și mulțumescă dorințele și interesele private. Sistemul parlamentar dominant este cauza pentru care partidele în Ungaria nu se alternéză la guvern. De trei decenii unul și același partid deține puterea, el face tot posibilul, ca să rămână la cărmă. Bărbații capabili pentru conducere au fost storși ca lămăia, apoi dați afară, însă miniștri căduți au rămas tot-deuna în sinul lui Avraam și nici-odată n'au trecut în opoziție, cum se întâmplă în alte state. De aici vine, că în Ungaria nu s'au putut valida principiile politice, nici virtuțile politice n'au triumfat.

Astăzi planeta dominantă e Coloman Szell. El face totul, el suplinesce totul; decât opoziția cere garanții, i-se spune, că Szell are bune intenții, ele suplinesc întregul corpus juris. Schițeză apoi trecutul politic al lui Szell arătând, că până la ocupațiunea bosniacă Szell a participat la toate actele, cari cari au fost spre paguba țării. După campania bosniacă s'a retras ca un Cincinatus pe câmpiile moșiei sale din Ratot, de unde nu s'a reîntors, decât ca „ângerul pacii“, ca să provoce „schimbare“ de sistem. Ceea-ce însă a făcut Szell nu este schimbare de sistem. Celea ce

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(9)

Romanul unui copil bolnav.

De Catulle Mendès

(Urmare.)

În urma unei subite congestiuni, îl apucă un atac de tuse. Cu toate acestea nu-și părăsi postul de observație, sperând, că idolul său va reapare. El așteptă. Din timp în timp bolborosia: „Pôte i-e rudă“. Tusea îl mai slăbi puțin, iritația îl părăsi și dișe: „Cu siguranță îi este rudă, îi este frate, da, da, frate!“

De-odată însă îi trecu prin cap: „Un frate nu vine dilnic, pe un frate nu-l așteptă așa!“ Și tusea începui din nou. Ți se sfășia inima auzindu-l așa tușind.

Când Kurt își perduse ori-ce speranță, că ténêra copilă va reapare, se ridică agale și merse, cu privirea mereu ațintită la ferăstră, până în mijlocul grădinei de érnă. Aici se plimba acum în sus și în jos cu ochii în pământ și frângându-și mânilor.

Îți era mai mare mila, să te uiți la el. Era mic ca un pitic, șira spinării îi era

încovoiată în mod oribil și își era șie-și spre greutate, când umbla. Afară de acesta piciorole îi erau strimbe, ér costumul, ce-l purta în tot-d'auna, îi dădea o infățisare chiar ridicolă. El purta adică un surtuc strîmt de catifea, colóre de granat, având blană de jur împrejur și pantalonii strîmți, negri tot de catifea. Astfel îmbrăcat, slab, palid și cu fața înbetrănită, cu o expresiune sêlbatică, viclénă, seména mai mult unui membru din vrun teatru de liliputanii, cum se ved pe la tîrguri. Cam infățisarea acesta trebuie, că a avut-o comediantul Ligier când dădea reprezentații înaintea lui Ludovic XI.

Copilul bolnav se plimba în tăcere. Din când în când se opria și medita, rupea câte o flóre, cu preferență din cele albe, și se uita la ea cu blândețe, ca și cum ar vedé într'ênsa chipul unei ființe iubite, care este departe de dânsul. De-odată însă se schimba expresia feței lui, strîngea mâni- os flórea în mână și apoi o arunca la pémânt, o călca în picioare și se tira erăși în sus și în jos cu ochii în pământ și cu gura desfigurată convulsiv.

Atunci intră un servitor și întrebă, decât ténêrul domn ar fi dispus a primi pe

doctorul Delton. Kurt părea, că nu-l aude. Servitorul însă era deprins cu particularitățile ténêrului său stăpân, el nu-și repetă întrebarea, ci rămase nemișcat la ușă. Băiatul își continuă posomorita sa plimbare. În sfârșit după o tăcere îndelungată dișe: „Bine.“ Servitorul respectuos făcu loc și Kurt intră în odaia de dormit, unde îl așteptă doctorul.

Pe doctorul Delton îl cunosea totă lumea și cine nu-l cunosea personal, acela trebuie să-și fi vedut măcar potretul lui, pictat de Flandrin și care fu atât de mult admirat în „Salonul“ de la 1852. Tabloul îl infățisă ca om în etate de vr'o 30 de ani, de o frumuseță rară. De atunci nu s'a schimbat: pe fruntea lui se reflectau înaltele sale gândiri, în jurul gurei sale se observa un suris particular, ér despre comorile inimei sale bogate și iubitoare de ómeni grăiau blândii săi ochi.

Surisul lui îi atrăsese mulți dușmani, doctrinele lui găsiră mulți adversari și cu toate acestea prin metoda sa de cură obține rezultate colosale.

El susținea, că sănătatea sufletului are o mare influență asupra sănătății corpului. Chemat într'o di la un domn forte

bogat, dér cunoscut ca necinstit, care suferia dilnic de indigestii, dișe: „O conștiență curată produce un stomac bun. Muștrările de conștiență nu se curéză cu un vomitiv.“ La pacienții săi căuta a cerceta înainte de toate starea psihică și era tot așa de bun doctor pentru suflet, ca și pentru trup.

Kurt intră în odaie, fără să salute, se îndreptă spre chaiselongue, care stătea într'un colț forte întunecos al camerei și se culcă. Câtva timp stătu așa culcat, cu ochii închiși, în sfârșit însă îi deschise, își întorse capul spre doctor și îl măsură cu o privire aspră și réutációsă.

Dr. Delton, obicinuit cu capriciile bolnavilor, se făcea, ca și cum nici n'ar fi observat ostilitatea cu care fu întimpinat.

„Bună ziua, iubite Kurt“, dișe, apropiându-se de el.

Băiatul nu răspunse nimic.

„Ei bine, ați n'ai de gând să-mi dai mâna?“ întrebă doctorul zîmbind.

Kurt răspunse: „D-ta vrei să-ți dau mâna, numai că să-mi pipăi pulsul!“

(Va urma.)

s'au întemplat și fără Szell trebuiau să se întemple, căci lucrurile erau deja cöpte. Politica lui Szell nu însemnează schimbare de sistem, cel mult decă în locul mânei de fier se aplică ađi mâna catifelată, ceea ce e și mai rău.

Beöthy se ocupă apoi cu călătorii moștenitorului la Petersburg și acuză guvernul de neglijență în afacerea acăsta. El numai a stricat, dăr nimic n'a știut să zidescă. De ce guvernul n'a făcut cestiune de cabinet din faptul, că în locul contelui Zichy archiducele n'a luat în suita sa pe alt Maghiar, decă contele Zichy nu i-a trebuit? Și de ce n'ar fi putut merge contele Zichy la Petersburg? Decă s'a temut Szell, că la Petersburg contele Zichy ar fi atras pe Țarul în apele politicei partidului popular, ar fi putut ordona lângă el pe mentorul — *Vészi Jozsef*... (Mare ilaritate).

Vészi încercă să răspundă, însă cuvintele lui se pierd în hohotul general.

Beöthy continuând spune, că pe când ca deputat Szell a tăcut cu obstinație, ca ministru președinte vorbește tot cu atăta obstinație, vorbește cu atăta profuziune, încât vorbirile lui au devenit deja un potop. Face atent pe Szell, să nu monopolizeze totul pentru sine, chiar și sentimentele individuale, căci pöte s'o pățescă ca Banffy, care încă a cređut, că decă majoritatea este a lui, a lui este și puterea. Când Szell l'a dat afară pe Banffy, nimeni din marea majoritate nu și-a mișcat nici măcar urechea pentru el. Se pöte întempla ca Banffy să se reîntörcă și atunci nici pentru Szell nu-și va mișca nimeni măcar degetul.

Bolgar: Protestăm.

— Nu protestați, căci d-vöstră ați votat și cvota, deși ați luptat contra ei, răspunde Beöthy, care își sfirșește discursul cu aceea, că ușor se pöte dărma fortăreța de carton, care se bazează pe voturi. Nesiguranță, crize și catastrofe amenință sorta țării. De aceea nu primesce budgetul.

Discursul lui Beöthy a produs mare efect și oratorul a fost felicitat de amiciei săi.

Din Camera română.

(Sedința dela 15 Febr.)

La desbaterea bugetară ia cuvântul: *M. Vlădescu* (conservator), care relevă insistența raportorului și a președintelui consiliului întru a predica înțelepciunea în întrebunțarea fondurilor publice.

Acăsta va să dică, că până acuma acăsta înțelepciune a lipsit?

D-l Carp a fost mult mai consecvent cu sine însuși susținând, că acușatiunile formulate contra administrațiunei financelor noastre de 20 ani încöce, sunt esagerate, injuste.

Ce însemnează 27 milioane de deficit în bugetul d-lui Take Ionescu față cu 400 milioane, cari, după cum mărturisesc președintele consiliului, în loc de a servi

pentru lucrările estra-ordinare, fiind-că proveniau din împrumut, au fost risipite în creațiunii de lux.

Acușatiunile lansate contra generalului Manu de a fi încheiat prea târziu împrumutul, nu sunt întemeiate. De ce au emis liberalii pentru 60 milioane bonuri de tesaur, cari au făcut necesar acest împrumut? Oratorul susține, că deficitul liberalilor întrec pe cele ale conservatorilor.

Oratorul continuă a stabili o comparațiune între bugetele liberale și conservatoare. Noi aștiași n'am făcut dificultăți guvernunților actuali întru realizarea programului lor de economii. Budgetul actual are aerul de a fi făcut tot așa da îngrabă, ca și cel din Martie. La stabilirea lefurilor s'a procedat injust față cu funcționarii inferiori.

Oratorul se pronunță pentru nouă impositie, vorbește despre situația economică a țării, care decă nu se va ameliora, nici legea meșeriașilor nu va folosi la nimica. Guvernul ar trebui să reformeze și legea asupra corpului tehnic.

Trebuie să căutăm a augmenta puterea de producțiune a țării și a desvolta mica industrie. Prin acest mijloc vom înceta încetul cu încetul de a fi tributari străinătății.

Legea pentru încurajarea industriei a fost rău aplicată, o probă avem în industria zaharului. Ungurii au fost mult mai abili, decât noi, când au încurajat fabricațiunile, cari influențază direct prosperitatea națională.

Pentru petrol noi nu facem nimica, fiind-că nu oferim capitalelor străine garanțiile, ce li-se cuvin.

Oratorul spune, că capitalurile străine nu vor veni în Românie, decât cu condițiunea, ca să fie scutite de fluctuațiunii și de persecuțiunile politice.

Nu înțeleg, continuă oratorul, de ce liberalii afișează neîncetat o témă extraordinară față cu capitalurile străine, cari ar puté da un avânt industriei noastre petrolifere. Esistența noastră națională n'ar fi primejduită prin faptul, că minele noastre ar fi mai bine exploatate.

Nu există în totă lumea, decât o singură țără, care face răboiul capitalurilor străine, Egiptul, unde Englesii nu vréu să vină alte popöre, să le facă concurență.

Laponia a făcut apel la capitalurile străine și comerciiu său internațional s'a dublat în 10 ani. Aceia, cari se tem de capitalurile străine, mărturisesc singuri o mare slăbiciune și se declară de incapabili de a colabora la marea operă a civilizațiunei.

Oratorul va vota contra bugetului.

C. Stere constată, că d-l Carp se simte prea mare pentru Românie, a cărei adevărată situație economică nu vré să o cunöscă și pentru ameliorarea căreia propune formule. Nimic nu este mai tiranic lucru, decât formulele.

Tinérul deputat se pronunță contra oricăruu imposit. Dela 1862 producțiunea țerei, care constă în cereale, s'a dublat, pe când impositul este de șese-ori mai mari. Ore în asemenea împrejurări ne putem gândi la impositie?

Oratorul dice, că trebuie lăsat țării răgaz, ca să pöta respira. Trebuie să simplificăm administrația și să ameliorăm cultura și mijlöcele de producțiune.

G. Panu face elogii lui D. Sturdza, care a prezentat „un budget echilibrat“, apoi discussiunea se încheie.

Congresul Otomanilor liberali.

Intr'unul din numerile trecute al föiei noastre am făcut anintire despre congresul Otomanilor liberali convocat pe ziua de 4 Februarie. În următoarele dăm unele detaliuri asupra acestui congres:

Au trecut 25 de ani, de când sultanul Abdul-Hamid s'a urcat pe tron.

La început lăsa-se a-se spera, că va inaugura un regim liberal, la care aspiră töte popörele imperiului său. Acăsta speranță însă a fost de scurtă durată, căci sultanul în curënd a revenit și a introdus un sistem de guvernământ cu desövirșire personal, care a născut o adevărată anarhie în afacerile interne ale imperiului.

În urma acestei anarhii țera se sbuciumă într'o continuă neliniște, ér sultanul a devenit förte impopular.

Abdul-Hamid a introdus un sistem de spionajiu bine organizat, prin care reușese a descoperi firele nemulțumirii, ér pe cei bänuiți de liberalism îi strivesce cu răsbunarea sa.

Din cauza acăsta în timpul din urmă nu s'a putut organiza nici o mișcare serioasă opozițională în Turcia și mulți bărbați luminați au luat drumul exilului, unii pentru a scăpa de persecuțiunii, ér alții pentru a găsi teren priincios pentru înjghebarea unui partid opozițional în străinătate.

Acești fii răsleți ai imperiului otoman nu s'au putut concentra până acuma, ca să se organizeze și să formeze un program de acțiune uniformă și eficace.

În fine au reușit!

Meritul principal este al principilor *Sabaheddin* și *Loufoullah*, nepoți ai sultanului *Abdul-Medjid* și nepoți de frate ai lui *Abdul-Hamid*.

Tinerii prinți au părăsit patria lor înainte de asta cu doi ani împreună cu tatăl lor, *Damad-Mahmud*-pașa, care din cauza sănătății sale sdruncinate actualmente petrece la Roma.

Înainte cu două luni s'au intrunit la Paris refugiații otomani: Turci, Armeni, Greci (raias), și Albanesi, Syrieni, Arabi, Kurđi, Circassieni etc. Împrăsciați în Europa, ér la 4 Februarie s'a deschis congresul lor sub președinția prințului *Sabaheddin*, la d-l *Lefevre-Pontalis*, membru al Institutului, care a pus la dispoziția congresiștilor (50 la număr) salönele sale din *Avenue-Trocadero*.

Etă în resumat programul stabilit la acest congres:

- 1) A repudia ori-ce solidaritate între poporul otoman și regimul actual.
- 2) A lucra în comun pentru restabilirea regimului constituțional.
- 3) A proclama firma lor rezoluție de a respecta töte tratatele și actele internaționale încheiate între puteri și sublima Pörtă și rămase în parte neexecutate, cu deosebire tratatul de Berlin, în ce privesce articolele 61 și 23, cari decretéză reforme în Armenia și Turcia europeană.
- 4) A estinde aceste reforme asupra întregului imperiu și a face să beneficieze de ele toți supușii fără distincție de rasă și religiune.

O proximă întrunire va proceda la alegerea unui comitet permanent compus din Musulmani și Creștini.

SCIRILE DILEI.

— 7 (20) Februarie.

Marele colegiu electoral al României a fost convocat pe ziua de 21 Februarie st. n. pentru a proceda la alegerea Metropolitului de Iași și a Episcopului de Huși.

Statariul. Nu numai în Triest, ci și în Barcelona (Spania) s'a proclamat statariul. Nici un diar nu mai apare în Barcelona. Teatrele, cafenelele în prăvăliile sunt închise. Tramvaiurile nu mai circulă. Turburătorii au jefuit tutungeriile. Miliția a avut numörose ciocniri cu ei. Mulți au fost uciși prin glonț. Turburătorii au dat o proclamație, în care se dice: „A trecut carnevalul, când burgheșul s'a îmbetat de șampanie. Acum e rândul poporului să se ridice și să facă să flămânđescă burgheșul, fiind-că numai așa va împlini el pretensiunile proletarului“. Numărul greviștilor în Barcelona atinge cifra de 80,000.

Împăcarea regelui Leopold cu fiică-sa. Din Nizza se scrie, că regele Leopold al Belgiei a avut o întrevedere la Cannes cu fiică-sa, archiducesa Stefania, vöduva fostului moștenitor de tron Rudolf. Regele și fiică-sa erau în relațiuni încordate, de când cu căsătoria acăsteia cu contele *Lónyay*.

„Sindicatul Diariștilor“ din București va da Sambătă seara, 9 Febr. v., o mare serbare dramatică și lirică la Teatrul Național. Se va reprezenta piesa „*Mariöra*“, dramă în 2 acte de M. S. Regina României, se vor cânta mai multe arii de d-nele *Nylda* și *Brezeanu* și reprezentația se va sfirși cu piesa „*Doctorul fără voce*“, comedie în 3 acte de Molière. După reprezentația piesei „*Mariöra*“, d-șöra *Agata Bărsescu* va recita nisce versuri ocazionale, intitulat „*Poetei-Regine*“. „Sindicatul Diariștilor“ își dă töte silințele, ca acăstă serbare să fie neîntrecută.

Emigrări din Dobrogia. Diarul „*Rumänischer Lloyd*“ spune, că o mulțime de Români de origine Transilvăneni, stabiliți în Dobroga ca proprietari, emigréză la New-york și Calcutta, vindöndu-și pe un preț de nimica moșiile, ori părăsindu-le lăsându-și familiile aici. Astfel în timpul din urmă Vasile Bogdan și I. Dorobanțu au plecat sub pretext, că au de aranjat nisce lucruri în Transilvania. Peste câțva timp socrul lui Dorobanțu, *Marin Georgescu*, primesce o scrisöre dela un anume *Gaster* din Bruxella, care îi comunică, că ginere-său a plecat la New-york cu un vapor al societății „*Norddeutscher Lloyd*“ Unul cu numele *Ion Boroș*, care emigrase

Impresii și amintiri.

VI.

Valasut! Iclod! Gherla!

— Domnule, întreb eu pe un pasager român, inteligent, cu care avusesem dela Clușiü încöce o conversație destul de animată, comuna Țaga e pe aici prin apropiere?

— De ce?

— Mă interesează.

— Eu însu-mi n'am fost acolo, dăr mi-se pare că dela Gherla nu pöte fi mai departe de o öră cu cai bunii.

În monografia comitatului Solnoc-Dobăca (Vol. II pg. 485), autorul ungar vorbind despre comuna Țaga și despre castelul contelui *Wass* dice:

„Plimbându-ne printre arborii seculari ai parcului, ne vine aminte, că acest castel avü odinioară un locuitor la aparență nefinseminat, care, aci se plimba solitar, adöncit în gândiri prin aleele parcului, aci ședea la masa de piatră și răsfoia visător într'un manuscris voluminos, de al cărui

conținut îi scănteiau ochii, aci petrecea în chioșc cu tinerii conți, pe cari îi pregătia în studiile gimnasiale. Acest bărbat era *Gheorge Șincai*, întemeiătorul istoriografiei române.“

După-ce le-a spus acestea, autorul începe cu obicinuitele recriminațiuni maghiare prin cari vré să „dovedescă“, că cultura română s'a născut și întărit sub aripile culturii unguresci și că e un fenomen „curios“ în istorie, că în asemenea împrejurări cultura română, după ce și-a luat sborul, a venit în așa antagonism cu cultura maghiară. Pe Șincai îl face ungar romanizat și așa mai departe, într'o monografie, la care cele trei sute și mai bine de comune române din acest comitat contribuie pentru fie-care volum câte 2500 de coröne.

— Dăr să lăsăm Țaga la o parte. Uite, domnule, Gherla. Ce oraș drăguț! dice eu.

— Decă Someșul ce curge pe lângă Gherla, s'ar preface în Alpheu și s'ar repeți pentru a doua öră minunea din Elida, ași fi mulțumit, răspunde domnul.

— ? ?...

— Ei bine, domnule, uite la orașul ästä. Înainte cu vr'o 200 de ani s'a colonizat aici un grupuleț de Armeni din Moldova. Mai toți pörtă și ađi nume românesci ca: *Gogoman*, *Moldovan*, *Minzat*, *Covrig*, *Capdehou*, *Plăcintariu*, *Verzariu*, *Patrubani*, *Bulbuc* etc.

— Și ce legătură are asta cu Alpheu și cu Elida?

— Așteptă. Nici ađi nu sunt mai mulți de o mie și câte-va sute. Uite, d-le, biserica aceea! Acea este biserică armenescă. Veđi cât e de frumoasă? Și dispune de bogății imense. Uite la biserica cealtă. Acea este a Franciscanilor, a treia este a calvinilor. Töte sunt frumoșe și mari. Uite la edificiul acela pompos. Acela este gimnasiul cel nou de stat, — la întemeierea căruia au contribuit Armenii mai multe sute de mii.

— Ei și ce vréi cu asta?

— Ce vréu? Nu m'ai înțeles încă? D-ta nu șci, că Gherla este reședința unei diecese române, care numără o jumătate de milion de suflete și care ađi în al cincideci-

lea an al existenței sale încă n'are o catedrală, așa că serviciul divin la episcopie se face într'o mică capelă? D-ta nu șci, că seminarul este într'un edificiu închiriat și preparandia tot așa? D-ta nu șci, nu șci, nu șci. Multe nu șci d-ta.

— Multe nu voi fi știind eu și regret și eu că este așa, dăr ce să faci? Împrejurările de multe ori sunt mai tari, decât ömenii cei mai tari, d'apoi când ömenii sunt slabi?

— Vrei să dică, așa-dăr, să ne „acomodăm împrejurărilor“?

— Nu, din contră, dăr nu trebuie să fi judecător așa de aspru, căci sunt momente în viața ömenilor și a popörelor, când...

— Lasă-mă în pace cu „momentele“. Să-ți arăt biserica din Deșiü, zidită nu de mult și care face onöre Românilor din acel oraș. Să-ți arăt biserica din Cășeu, vecină cu Deșiul, zidită înainte cu un an și ceva din sudorile sërmanilor locuitori rurali. D-ta dică, că ești Chiorean. Ai vöđut biserica din Șomcuta? Par' că-i o ca-

mai anii trecuți la Calcutta, s'a întors acuma înapoi și povestesc prietenilor s'e lucruri miraculoase. — Nu seim, decât datele diarului nemțesc din Bucuresci sunt esacte. În tot casul ar fi un simptom foarte îngrijitor, în cas când ar fi adevărate cele relatate de densusul.

Limba germană în Bosnia. Din *Agram* se anunță, că 24 studenți dela gimnaziul jesuiților din *Travnik* au fost eliminați, pentru-că n'au lăsat ca la un concert să se cânte în limba germană.

Cununie. D-l Isidor P. *Harșianu* și d-șora Elisabeta *Petru* își vor serba cununia Duminecă, la 23 Februarie st. n. a. c. la 2 ore p. m. în biserica gr.-ort. din *Ibănesof*.

Cine vré să fi ofițer? Autoritatea militară publică concurs pentru locurile vacante la școlile militare. In orfelinatul fiilor de ofițeri sunt vacante 60 locuri pentru copii de câte 10 ani. In clasa I a școlilor inferioare reale (10—12 ani) 200 de locuri; în clasa II (11—13 ani) 10 locuri; în clasa III (12—14 ani) 35 locuri; în clasa IV (13—15 ani) 15 locuri. In primul curs al academiilor militare din *Wiener Neustadt* și în academia tehnică din *Viena* 110 locuri. Condițiunile de primire se pot vedé în foia oficială militară.

Espediție măcelărită. Diarul „*Patrie*” din *Paris* a trimis anul trecut pe cheltuiala sa o expediție pentru explorarea insulelor locuite de *Papuanii*. Sôrte teribilă i-a ajuns pe membrii expediției. *Papuanii* antropofagi au atacat expediția, au sfâșiat 25 din membrii ei și pe alți 33 i-au rănit. Refugiații au luat cu sine pe răniți și au ajuns norocoși la țermul mării, unde s'au putut imbarca. Dintre morți 21 erau indigeni, ér 4 erau următorii: marchisul *Saint-Renny*, baronul *Willars*, apoi *Hagenbeck* și *Vrie*. *Canibalii* au mâncat pe toți morții.

Cutremurul din Semacha. De pe teatrul desastrului întâmplat din cauza cutremurului la *Semacha*, în *Caucazia*, sosesc triste vesti. Victimele se numără cu mii! Cei scăpați cu viață trăesc sub cerul liber, tremurând de frig și cerând pâne. Ajutorele sosite până alaltă-eré au fost neîndestulătoare. S'au trimis noué ajutóre provédute cu hrană și îmbrăcăminte. *Panica* este colosală din cauză, că cutremurele se repetă.

Miss Stone liberată. Din *Constantinopol* se depeșeză, că missionara americană, ale carei peripeții le-am descris nu de mult, a fost pusă în libertate, după-ce delegații americani au depus suma de răscumpărare în mâinile bandiților.

Șiretlic țărănesc. Țeranul *Moș Dumitru* dintr'o comună a comitatului *Bihar* s'a dus la țergul de cai din *Oradea-mare*. Aici s'a oprit unde era aglomerația mai mare și ținând în mână o hârtie și un

creion a început să strige, că în comuna lui (*Apatii*) peste câte-va zile se va împărți pământ, ér el este însărcinat să prenoteze pe aceia, cari ar dori să reflecteze la acest cadou. Căci d'eu nu e glumă — d'icea *Moș Dumitru* — fie-care va căpeta câte 30 jugere de pământ gratis și bani, s'e-și potă zidi pe el și o casă. Pentru prenotare — d'icea el — trebuie să plătescă fie-care o taxă de 20 bani. Se înțelege, că s'au prenotat o mulțime de țeranii unguri. Cine n'arvré să capete 30 de jugere gratis și și bani pe de-asupra? *Moș Dumitru* strânsese deja din taxe 15 corone, când spre nenorocirea lui a intervenit poliția și l'a arestat.

Moș Dumitru a profitat de sigur de politica colonisărilor și își va fi dis: De ce să nu fac eu pe *Păcală*, decât îmi dá mâna?

Timpul. O domnișoră din *Clușii*, care este pasionată patinătoare a adresat lui *Rudolf Falb* o scrisóre, în care îl întreabă pe vestitul meteorolog, decât mai este speranță de gheață în ierna această? *Falb* i-a răspuns domnișorei prin următorea scrisóre:

Stimată domnișoră!

Răspundând scrisorii d-vostre, am onóre a Vê comunica, că adevăratele zile de iernă în mai multe părți ale *Europei*, între cari și în țera d-vostre, încă nu s'au sfârșit. La un ger de 8—10° R. și la zăpadă ne putem aștepta cu siguranță între 26 Februarie și 10 Martie. In acest timp își va da ortul érna această. Ce durată va avé acest ger în diferitele țeri, e greu de-a stabili, căci această depinde dela influențele atmosferice espuse la diferite fluctuațiuni și schimbări. — Cu stimă. *Falb Rudolf*.

Isbândi noué au reputat *Burii* asupra *Englesilor* la *Kuykerbock*. Comandanul detașamentului engles împreună cu șese ofițeri au fost uciși. La *Vandersberg* *Burii* au risipit pe *Englesi* după-ce au făcut mai mulți prizonieri.—Femeia lui *Dewett*, care se află închisă într'un lagér de concentrare, a declarat unui diarist engles, că preferă mórtea, decât pacea oferită de *Englesi*.

Elevii gimnasiali — baadiți. Elevii *Hajer Ianos*, *Horak Istvan*, *Pilz Károly*, *Pfeiffer I.*, *Walter Károly* și *Varfoky L.* din *Pesta* au luat hotărîrea să părăsescă școla și casa părintescă și să formeze o bandă de haiduci în codrul „*Bakony*”. Fie-care a furat, ce a găsit mai la îndemână dela părinți și pe banii primiți din amanetarea obiectelor furate și-au cumpărat arme și au plecat. Cu trenul au sosit la *Alba-Regală*, de unde au vrut să mergă pe jos la *Bakony* sub conducerea lui *Hajer*, pe care, fiind cel mai tare, îl aleseseră căpitan. Poliția însă înscințată din *Budapesta* a pus mâna pe tinerii candidați de bandiți și i-a arestat. Ei au fost transportați la *Budapesta* și dați pe mâna justiției.

tedrală! Și o diecesă cu atâtea suflète să nu facă nimica în cinci-deci de ani, ci să aștepte, dór' fi va cădé para mălăiață în gură dela înalta oblăduire....

— Am vedut și eu, nu-i vorbă, biserică și catedrale ridicate din inițiativa privată. însă la alte popóre, cari trăesc în împrejurări mai favorabile decât noi. Nu veđi, că noi după-ce achităm tóte birurile față cu stăpânirea, comitatul și comuna, ne întreținem bisericile și școlile, preoții și dascălii, apoi trebuie să mai plătim impozite așa numite „culturale”, pentru promovarea unei cultură străine, să abonăm pe banii comunelor românesce diare străine și să sprijinim monografii și alte produse literare străine, în cari despre noi se vorbesce în ton batjocuritor. Popórele, cari ridică catedrale mărețe în onórea lui *Dumneđeu*, de sigur nu sunt forțate a întreține cultură străină!

— Nicî un monument de artă ridicat pe cheltuiala vistieriei obștesce nu se poté aseména cu monumentele de artă ridicate din obolul benevol, contribuit întru mărirea lui *Dumneđeu*. Istoria culturală a tu-

turor popórelor n'i-o dovedesce. Bisericile, ce și le-am citat adineaor și cătră cari ași mai puté adăoga altele, tóte s'au zidit în timpul din urmă, atât de nefavorabil, cum d'ici d-ta. Căci pe semne așa a lăsat *Dumneđeu*, ca în împrejurări, când popórele au de a suferi dela popóre, să se concentreze la vatra strămoșescă și să-și caute refugiu la altar, pentru ridicarea și împodobirea căruia *Românul* tot-déuna, dér mai ales în timpul din urmă, a contribuit din inimă. De aceea susțin ceea-ce am spus despre fiul lui *Helios*, regele din *Elida*, și mai adaug, că această nu este numai părerea mea, ci a tuturor ómenilor de bine din aceste părți.

— Să fim răbdători și să așteptăm timpuri mai bune și ómenî mai de inițiativă! încheiú eu, ér conductorul striga, cât îl ținea gura:

Deeșii!

Delalețca.

Doodica a murit. Am scris la timpul său despre operațiunea reușită a doctorului *Doyen* asupra celor două fete *Xiphopage*, legate împreună. Se scrie din *Paris*, că una din ele, *Doodica* cu numele, a murit subit tocmai la o săptămână după operație. Soru-sa *Rodica*, când s'a deșteptat din somn a întrebat unde este *Doodica*? I-s'a răspuns, că a fost trimisă într'o țera cu o climă mai caldă, care răspuns părea, că o mulțumesce, căci a început să se jöce cu păpuși și n'a mai întrebat de soru-sa, cu care 12 ani a trăit crescută împreună séu mai bine crescută.

Avis. În cancelaria subscrisului află numai decât aplicare — pe lângă condițiuni favorabile — un ținér român, candidat de advocat, încât se poté doctor *juris*, cu praxă recerută pentru a puté conduce singur cancelaria. — *Ciacova* (Comit. *Timiș*) *Dr. Lazar Șimon*, advocat.

Convocare.

Reuniunea de cetire și cântări a economilor și meseriașilor din *Alba-Iulia*, își va ține adunarea generală ordinară (conform §-lui 12 din statute) Duminecă în 23 Feb. st. n. a. c. la 2 ore p. m. în localul „*casinei*”, — la care se invită a participa toți membrii, precum și toți binevoitorii și sprijinatorii săi.

Alba-Iulia, în 5 Febr. 1902.

Dr. Alesandru Fodor, *Ioan Pampu*,
președinte. secretar.

NECROLOG. *Iustina Olariu* nasc. *Popovič-Barcianu* ca soție, dimpreună cu *Delia*, *Liviu*, *Elvira* și *Măriora Olariu* ca fiu și fiice, precum și numărósele rudeni, au durerea a aduce la cunoscință, că prea iubitul lor soț, părinte etc.

Dr. Nicolae Olariu,

advocat, referent consistorial, fiscal în consistoriul metropolitan, secretarul fundațiunei Șaguna și al tipografiei arhidieceșane, deputat sinodal, după scurte, dér grele suferințe a adormit în Domnul, Marti, în 5 (18) Februarie 1902 în etate de 56 ani.

Rămășițele pământesci ale defunctului se vor așeza spre vecinică odihnă *Joi*, în 7 (20) Februarie a. c. la 3 ore după amiază în cimiterul gr.-or. din *Sibiu*, suburbiul *Iosefin*.

Rugați-vé pentru el!

Sibiu, 5 (18) Februarie 1902.

ULTIME SCIRI.

Din dieta ungară.

Budapesta, 19 Februarie. În ședința de adă a dietei a luat, între alții, cuvântul deputatul sêrb *Lyubimir Pavlovič*. El s'a ocupat cu *cestiunea naționalităților*. Vorbind de legea de naționalitate d'ise, că ea nu e respectată și nu garantéză dreptele pretensiuni ale naționalităților. La timpul său legea această a fost atacată de *Sêrbi*, *Români* și *Slovaci*, cari n'au aflat de bine a participa la desbaterea pe paragrafi a proiectului. Legea, prin urmare, a fost adusă de nobis sine nobis. (Mare sgomot și mișcare. Președintele întrerupe pe orator și d'ice, că legea s'a adus cu concursul parlamentului). Când *Veselowsky* și *Lindner* au pretins esecutarea legii naționalităților, au întâmpinat cea mai mare opoziție aici. Cât timp nu se va rezolva *cestiunea naționalităților*, *Ungaria n'are să se bucure de adevérat progres și fericire*. Unde sunt libertățile politice promise la 1848/49? Ele au fost sequestrate una câte una și încă cu concursul parlamentului. (Mișcare). De ce? Pentru naționalități. Unde sunt libertățile, pentru cari s'a versat atâtea sânge?

Kubik B: Nu al *Sêrbilor*.

Pavlovič: De ce n'avem sufragiu universal? Numai pentru-că sunt și naționalitățile aici. Din cauza naționalităților nu se respectéză legile. (Mișcare). Naționalitățile sunt nemulțumite și cer îmbunătățirea stării lor; ele însă sunt patriotice ca ori și care. Mai puțin patrioți sunt aceia,

cari sprijinesc sistemul actual. Nu cerem numai, ca să nu ni-se pună piedeci în calea dezvoltării spirituale culturale, ci pretindem dela factorii statului ajutor, fiindcă statul e dator față cu noi. In *Ungaria liberă și independentă* pretindem libertăți politice egale pentru tóte naționalitățile și confesiunile. (Voci din dreapta și stânga: *Dór* există!) Numai o ast-fel de *Ungarie* poté fi fericită.

Părerea noastră este, că acei bărbați de stat, cari afirmă, că în *Ungaria* nu există cestiune de naționalitate, aceia, cari cestiunea această importantă o presentă drept operă artificială....

Kubik: Agitatorii o fac (Aprobări în dreapta și în stânga.)

Pavlovič: Nu există agitatori... aceia, d'ic, nu numai că fac o rea politică, dér își bat joc de *cestiunea cea mai importantă în țera această*. O astfel de cestiune, care involvă în sine contrarietăți atât de adânci, merge cu forță irezistibilă spre descurcare și toți aceia, cari îi pun piedeci, își iau asupra-le o mare răspundere pentru urmări (Contrađiceri în dreapta și în stânga). Nu desbinarea, ci armonia basată pe încredere reciprocă poté să fie stéua conductóre a *Ungariei*. Acesta este programul, ce însuflețesce naționalitățile, program, care e în interesul *Ungariei*. Numai printr'un astfel de program se pot realiza pretensiunile tuturor naționalităților din *Ungaria*.

Londra, 19 Februarie. „*Standard*” primesce din *Bruxella* scirea, că *Krüger* a însărcinat pe delegatul bur *Müller* c'o foarte importantă misiune. *Müller* va fi primit de președintele *Roosevelt*. *Müller* va preda președintelui o scrisóre.

Madrid, 19 Februarie. In *Seba-del* greviștii au incendiat un clăstru și clădirea oficiului vamal. — *Mar* turburări se vestesc din *San-Martin*, unde trei ómenî au fost omorîți și trei răniți. *Greva* generală continuă.

Diverse.

Din tóte părțile lumii. — La poștele din *Francia* circulă în decursul unui an 88 milioane cărți postale.

— Hotelurile din *Londra* găzduesc zilnic 18,400 ómenî.

— In privința medicilor femenini *Statele-Unite* ocupă primul loc: în 1889 se aflau 3000 femei medici, ér adă se află 6000.

— Dela 1 Aprilie 1901 până la 31 Decembrie 1901 *Englesi* au cheltuit cu răboiul sud-african 1167 milioane cor.

— După datele statisticianilor, cam 3 milioane ómenî locuesc statornic pe mare (în corăbii).

— In *Arroyo Chana* (*America*) s'a aflat o bróscă țestósă minune: lungimea 7 urme, lățimea 3 urme, greutatea 333 chilograme.

— Cele mai tari animale se hrănesc cu vegetalii.

Cura băilor de burueni depuative „Dinșoreanu” Ploesci. Cu această cură ușoră de aplicat și de urmat se poté restabili ori-ce, suferind de ori-ce bóla, în ori-ce timp al anului, fără témă de recelă. La bólele de cancer, tuberculosă, epilepsie, hemoroide, paralisie totală séu parțială, hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sănătății. Cei cari se pot acomoda în locuința lor, se pot curarisi singuri acasă, după o instrucție specială bólei cerută de suferind. Consultul prin corespondență fără instrucție e gratuit, asemenea e gratuită și instrucția pentru cei ce vor dovedi, că sunt sêraci fără mijloce. La casuri grave, unde mórtea ar amenința viața, și medicina nu mai poté da ajutorul dorit, pentru salvearea celui în pericol mă poté chema orice cine telegrafic. *Dinșoreanu*, physiolog-hidropat.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Februarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.05
Renta de corone ung. 4%	90.75
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.10
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.75
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.90
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	186.20
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	155.75
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hartie austr.	101.55
Renta de aur austr.	120.90
Losuri din 1860.	151.10
Actii de-ale Banței austro-ungarã	16.35
Actii de-ale Banței ung. de credit.	711.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	695.—
Napoleondori	19.05

Cursul pietei Braşov.

Din 20 Februarie n. 1902.

Bancnota rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.98
Argint român.	18.80	"	18.84
Napoleond'ori.	19.—	"	19.04
Galbeni	11.34	"	11.40
Ruble Rusesce	127.—	"	128.—
Mărci germane	58.50	"	—
Lire turcesci	10.72	"	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	"	101.—

„Călinarul Plugarului“

pe anul comun 1902.

A apărut și se poate procura dela *Tipografia A. Mureșianu* (Braşov) „Călinarul Plugarului“ pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călinar, care se estinde pe 9 côle de tipar format 8° mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; calculul sărbătorilor mai mari; Porturile etc. Urmază *partea strict calendaristică*: cele 12 luni ale anului cu sfaturi pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmază Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; Tergurile din Ardeal, Bănat și Țera ungurească în ordine alfabetică și apoi după lună și zi; Tîrgurile din Bucovina; Măsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucăți alese de cetit: „Cetatea dela Fântănele“; (Moțul: Teofil Frâncu); „O scrisore dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coșbuc); „Frumoșa Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bărsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lev Tolstoi); „Bătrânul clopotar“ (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion); „Două hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreurului“ (anecdota, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de producțiune și avuția națională“; „Faceti pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“.— Urmază diferite povețe; lectură distractivă, glume etc.

Un exemplar „Călinarul Plugarului“ costă 25 cr. (50 bani), plus 5 bani porto postal. *Venditorilor se dă rabat convenit.*

Călinarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (in partea literară.)

Avis.

Subsemnata are onore a face cunoscut, că în **școala sa de bucatăria** concesionată de autoritate din piața **Tîrgul Inului Nr 26** etajul I se va incepe cu ziua de **1 Martie n. 1902 un nou curs de 3 luni.**

Eleve se prim se de ađi incolo la oră și ce oră din zi.

Tot-odată fac cunoscut Onor. public, că la mine se capetă oră și când **aspic** dela 40 bani în sus.

Cu totă stima

Tereza Rosenkranz.

„CRIȘANA“ societate de economii și credit în BRAD.

CONVOCARE

Membrii societății de economii și credit „CRIȘANA“, sunt invitați la a

XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 23 eventual la 30 Martie st. n. 1902, la 2 ore p. m în localitatea societății în Brad.

Obiectele:

1. Des hiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Constatarea implinirii prescrișelor din §§ 50 și 76 ai statutelor.
4. Alegerea alor 2 bărbați de încredere și 2 secretari pe un an.
5. Raportul direcțiunii și al comisiunii de supraveghere pe 1901.
6. Deciderea asupra conturilor anuale și a distribuirii profitului curat.
7. Alegerea comisiunii de supraveghiere.
8. Aprobarea de împrumuturi peste 2000 corone.
9. Închiderea adunării.

În lipsa membrilor receruți de peste jumătate din părțile fundamentale, adunarea în sensul §-lui 51 se va ține la 30 Martie a. c. în localul și ora indicată.

Membrii pot lua parte în persoană sên prin plenipotențiații lor, în sensul §-lui 52 din statute.

Numărul membrilor înscriși cu 30 Decembre 1901 a fost 110 cu 466 părți fundamentale à 100 corone = 46,600 corone.

Brad, la 16 Februarie 1902.

Vasile R. Damian m. p.
director.

Dr. Ioan Radu m. p.
secretar.

Contul Bilanțului. — Mérleg-Számla.

ACTIVE — VAGYON.	Cor.	f.	PASSIVE. — TELLER.	Cor.	f.	
Cassa în număr. — Készpénz.	10522	37	Capital social. — Részvénytőke	46600	—	
Cambii esconptate. — Leszámitolt váltók.	435748	32	Depunerî spre fructific. — Takaréknak betétek.	632896	84	
Imprumut. pe obligațiunii. — Kötv. kölcsöny.	216433	38	Fondul de rezervă. — Tartalék-alap	74200	—	
Imprumut hipotecar. — Jelzálog kölcsön.	50432	14	Fondul special de rezervă	3000	—	
Mobiliar. — Felszerelés	831	29	Interese anticipate. — Atmeneti kamatok.	8141	52	
după mort. de 10% — törlesztés után	83.13	748	16	Dividende neridibate. — Fel nem vett osztal.	680	—
Depunerî proprii. — Saját takar. betétek	45497	54	Diverse conturi creditore.	1925	35	
Diverse conturi debitoare. — Különféle adósok számlá	27145	73	Profit curat — Tiszta nyereség	19133	93	
	786577	64		786577	64	

Brad, la 31 Decembre 1901.

Vasiliu Damian m. p.
director.

Alexandru Draia m. p.,
cassar subst.

Stefan Albu m. p.,
controlor.

Petru Rimbaș m. p.,
contabil.

CONSILIUL ADMINISTRATIV. — IGAZGATÓ-TANÁCS:

Dr. Pavel Oprîșu m. p. Vasiliu Damian u. p., George Impérat m. p. Vasile Boneu m. p. Toma Oțel m. p. Ioan Câmpean m. p. președinte

Aron Feier m. p. Nicolae Obédău m. p. Ioan Roman m. p. Alexandru Draia m. p. Nicolae Bedea m. p. Dionisiu Sida m. p.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am examinat contul present și l'am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Alólírott felügyelő bizottság ezen számlát megvizsgálta, és összehasonlítván azt a szövetkezet könyveivel, helyesnek és megegyezőnek találta.

Brad, la 16 Februarie 1902 Petru Gligor m. p. Simeon Băcilă m. p. Ioan German m. p.

Contul Profitului și Perderilor. — Nyereség és veszteség-számla.

EȘITE. — KIADÁSOK.	cor.	f.	INTRATE. — BEVÉTELEK.	cor.	f.
Interese de depunerî. — Betéti kamatok	36420	90	Interese. — Kamatok	57342	80
Interese de reescont. — Vizlesz. kamatok	207	44	Provisiuni — Díjak	7845	43
Salarii. — Fizetések	8299	98	Diverse. — Különfélék	6147	58
Chirie. — Lakbér	240	—	Interese după depunerile proprii. — Saját betétek utáni kamatok	2708	80
Competințe de timbru. — Bélyeg illeték	55	74	Profit transpus din 1900. — 1900 évről áthozott nyereség	1062	54
Spese diverse. — Különféle kiadások	2629	08			
Marce de prezență. — Jelenléti díjak	80	—			
Amortisațiune de mobilar. — Felsz. törleszt.	83	17			
Contribuțiune. — Adó	4309.86				
de 10% după inter. de depunerî					
10% adó	3642	09			
Profit transpus din 1901. —					
1900 évről áthozott nyereség.	1062.54				
Profit curat. — Tiszta nyereség	18071	39			
	75102	15		751	215

Brad, la 31 Decembre 1901.

Vasiliu Damian m. p.,
director.

Alexandru Draia m. p.,
cassar subst.

Stefan Albu m. p.,
controlor.

Petru Rimbaș m. p.,
contabil.

Comitetul administrativ. — Igazgató-tanács.

Dr. Pavel Oprîșu m. p. Vasiliu Damian m. p. George Impérat m. p. Vasile Boneu m. p. Toma Oțel m. p. Ioan Câmpean m. p. președinte

Alexandru Draia m. p. Nicolae Bedea m. p. Dionisiu Sida m. p. Aron Feier m. p. Nicolae Obédău m. p. Ioan Roman m. p.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am examinat contul present și l'am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele societății.

Alólírt felügyelő bizottság ezen számlát megvizsgálta és összehasonlítván azt a szövetkezet könyveivel helyesnek és megegyezőnek találta.

Brad, la 16 Februarie 1902. Petru Gligor m. p. Simeon Băcilă m. p. Ioan German m. p.